

{numeration}

Як був собі піп да попаддя, та була в їх одна дочка́. Як вмерла попаддя, піп і каже дочці: «А ну, дочко! Убирайся, підем вінчатися». Дочка пішла на материну могилу да й плаче. Мати виходить із могили й питає дочку: «Чого ти, доню, плачеш?» — «Як же мені не плакати, коли батько хоче на мені женитися». — «Коли так, дочко, скажи ж батькові: нехай він тобі справить плаття таке, як місяць і сонце, і весь прибір до плаття». Батько їй справив таке плаття, яке вона сказала, і весь прибір, да й каже дочці вп'ять: «Кажу тобі, дочко, убирайся вінчатися». Дочка вп'ять пішла до матері на могилу плакати. «Чого ти вп'ять прийшла плакати?» — питає мати. «Як же мені не плакати, що плаття таке, як ти казала, справив батько та й кличе вп'ять вінчатися?» — «Так скажи ж, дочко, батькові: нехай справить тобі плаття таке, як зі́рі, і увесь прибір до плаття; та тогді, дочко, і повинчаєшся з ним». Піп справив дочці все, як вона сказала, та й каже знову: «Убирайся, дочко, підем вінчатися!» Дочка в третій раз пішла до матері на могилу, а мати й питає: «Чого ти, доню, вп'ять прийшла до мене плакати?» — «Як же мені не плакати, що батько справив все, що ти сказала, і вп'ять-таки хоче зо мною вінчатися». — «Так скажи ж батькові, — каже мати, — нехай він тобі справить кожух свинячий і до кожуха весь прибір, чоботи і платок». Батько вп'ять справив дочці і кожух і усе, що вона хотіла, да й каже, як і попереду: «Ну, дочко, убирайся, підем вінчатися!»

От дочка батькові і гово́рить: «Потривайте,¹ тату, піду за́раз уберусь», да й пішла із куклами убиратися: сама убралась у свинячий кожух, а кукол трьох убрала у плаття, що їй батько посправляв; а убравшись, прийшла на горо́д та й поставила трьох кукол коло се́бе, а сама посере́дині. От одна кукла й гово́рить: «Розступись, сира земле, щоб красна дівиця пішла у те́бе!» І друга́ те саме гово́рить, і третя те саме; пішли вони під землю; ідуть, ідуть в інше царство, в інше государство, та й увійшли у ліс, а там стоїть хатка на курячій ніжці. Вони думали, думали, що робить, та взяли та під хаткою й сіли; кукли собі сидять, а попівна стала золотом вишивати.

Коли їде царенко і каже: «Здорова була! Сідай на віз зо мною». А вона каже: «Як же мені можна з вами сидіти, коли ви царенко, а я попівна і у свинячому кожусі». Дак він каже чоловікові: «Возьміє посади її!» А той взяв да й посадив. Поїхали вони і приїхали додому. Тут він ввів її у хату до своєї матері да й каже: «Мамо! Дозвольте мені на їй женитися». А мати йому на те: «Як же тобі, сину, на їй женитися, що ти царенко, а вона попівна у свинячому кожушку!» — «Дак проженем же її, мамо, під піч!»

Тогді була субота, а завтра неділя;² от він устав вранці да й каже чоловікові: «Давай лишень ³ кухоль!»⁴ А вона вискочила із-під печі да й подала йому; но він тільки ударив її кухлем, сказавши: «Піди геть під піч, свія!» Вона побігла да й сидить собі, а він поїхав до церкви. Як тільки він поїхав, вона попросилась у

цариці да, прибравшись під піччю, і сама пішла до церкви; прийшла да й стоїть собі на правому крилосі. Царенко, побачивши її, підійшов да й питає: «Відкіля ти, голубко?» — «Я із-під Кухлева», — сказала попівна, і як тільки задзвонили на «достойно» — вийшла з церкви да й побігла собі вп'ять під піч, знову надівши свинячий кожушок.

Приїхав царенко з церкви да й каже матері: «Яку я, мамо, гарну панночку бачив у церкві! І спитав її: відкіль вона? А вона сказала: з-під Кухлева». Сподобалась⁵ царенкові панночка, поїхав неборак

6

шукать Кухлева; їздив цілу неділю; вернувся з суботу да й каже матері: «Не найшов панночки». А попівна сидить усе під піччю. Прийшла неділя, він встав вранці да й кличе чоловіка: «Дай лишень, — каже, — мені рушник!»

7

Попівна вибігла й подала йому рушник, но він ударив її рушником і прогнав від себе. Оп'ять поїхав він до церкви. Вона випросилась у цариці, наділа плаття таке, як місяць і сонце, пішла до церкви да й стала на правому крилосі. Царенко оп'ять підійшов до неї, питає знову: відкіль вона? «Із-під Рушниківки», — каже попівна. «Поміняємось, серце, кольцями!» — «Не треба, у мене своїх багацько». Тільки задзвонили на «достойно», вона побігла додому, роздяглась да й сидить під піччю.

Приїхав з церкви царенко да вп'ять і каже матері: «Мамо, яку я гарну панночку бачив!» Поїхав царенко знову шукать Рушниківку, довго їздив, а не найшов нічого, і, вернувшись, розказав об своїй недолі матері; а попівна слухає під піччю да сміється. Прийшла знову неділя, встав царенко вранці да й каже: «Ей, хлопче, подай гребінець!» Попівна вискочила із-під печі і подала гребінець йому; но він гребінцем тільки ударив її і, сказавши: «Піди геть, свиня!» — оп'ять прогнав під пічку. Як тільки після сього царенко поїхав до церкви, вона оп'ять випросилась у цариці її, надівши плаття таке, як зорі, пішла і собі до церкви і стала на правому крилосі. Царенко побачив її і оп'ять опитав: відкіля вона? «Із-під Гребінцевки», — сказала попівна. «Поміняймось, серце, кольцями!» — «Поміняймось». І вони помінялись. Потім, як задзвонили на «достойно», попівна за раз побігла додому; дивиться, а наймички у цариці вареники роблять; от вона і просить: «Дайте, — каже, — дівчата, і я зліплю вареничок». — «Добре, зліпи, коли єсть охота». Попівна вареник зліпила да і вліпила в його те кільце, що виміняла у царенка.

Вернувся царенко з церкви, а попівна уже сидить під піччю. «А що, мамо, пора снідять, — каже син цариці, — нехай лишень дівчата дадуть чого поїсти: чи нема вареників, або що? Так за печінки й тягне!» Поставили на стіл макитру, і царенко тільки що взяв на шпичку первий вареник — жирний да смачний, да положив його в рот з голодухи, аж щось об

зуби забряжчало; дівиться, а то те кільце, що він оддав попівні. Як закричить він на всю хату: «Хто, — каже, — ліпив вареники? Сейчас мені сюди подавайте!» Наймички перелякались:⁸ «Ми, паничику, — кажуть, — ліпили; далєбі,⁹ ми! Тільки один вареничок зліпила попівна, що сидить під піччю». — «Кличте її сюди! Побачим, — може ви брешете, вражі дочки!» Покликали попівну. Вона зперва наділа найкраще своє плаття, а тогді вже й вийшла — така красавиця, що луччої нема й на світі; вийшла да й цмок царицю в ручку. Царенко зробився сам не свій од радості; став рядком з попівною, узяв її за білу рученьку да й каже: «Благословіть нас, мамо; нехай піп нам руки зв'яже — нам на щастя, вам на утіху!» Цариця благословила діток; вони перевінчались да і живуть собі, хліб жують, решетом воду носять, а постолом

¹⁰

добро возять.

{/numeration}